

بسم الله الرحمن الرحيم

گزارش تفصیلی شورای نگهبان پیرامون دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری

«يا ايها الذين آمنوا كونوا قوامين لله شهداء بالقسط و لا يجرمنكم شنان قوم علي الا تعدلوا اعدلوا هو اقرب للتقوي واتقوا الله ان الله خبير بما تعملون» سوره مائده آيه 8

مقدمه

شورای نگهبان علاوه بر پاسداری از احکام اسلام و قانون اساسی و احراز عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای اسلامی با موازین شرع و قانون اساسی، به موجب اصل نود و نهم، یکصد و پانزدهم، یکصد و هجدهم و بندهم از اصل یکصد و دهم قانون اساسی و قوانین عادی منبعت از آن، مسئولیت نظارت بر انتخابات ریاست جمهوری را برعهده دارد و تنها مرجع عالی رسیدگی به شکایات و اعتراضها پیرامون جریان انتخابات میباشد لذا با رصد کردن مستمر، به موقع و دقیق امور، مجموع اعتراضها و شکایات را پس از دریافت، دسته بندی کرده و با بکارگیری تمامی ابزارهای قانونی، آنها را مورد رسیدگی قرار داده و در نهایت نسبت به صحت و یا عدم صحت انتخابات اعلام نظر می نماید.

براین اساس در پی برگزاری دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری و با توجه به مشارکت حداکثری مردم و تأثیر شگرف آن در تحکیم نظام، ترویج و گسترش مردم سالاری دینی و تجلی و ظهور دوباره و فراگیر دو عنصر توأمان «جمهوریت» و «اسلامیت» نظام، شورای نگهبان با درک شرایط و به منظور خنثی سازی توطئه ها و نیرنگها و تقویت همدلی ها برای نخستین بار در روند بررسی شکایات و اعتراضات، انجام اموری را وجهه همت خود قرار داد که

گزارش تفصیلی آن در دو بخش اقدامات شورای نگهبان و بررسی شکایات جهت تنویر افکار عمومی منتشر می‌گردد.

اقدامات شورای نگهبان

آنچه در پی می‌آید مجموعه اقداماتی است که شورای نگهبان در جهت بررسی انتخابات دهمین دوره ریاست جمهوری به منظور صیانت از آراء مردم شریف ایران اسلامی انجام داد. لازم به ذکر است که برخی از این اقدامات در انتخابات گذشته سابقه نداشته و شورای نگهبان با توجه به فضای موجود در جامعه و برای دستیابی به اطمینان بیشتر از سلامت انتخابات به انجام آنها پرداخت.

1- شورای نگهبان در راستای انجام وظایف نظارتی و حصول اطمینان از صحت و سلامت انتخابات، با دعوت از نمایندگان نامزدها برای حضور در محل این شورا، جهت مشاهده نحوه نظارت همه‌جانبه و توأم با دقت و احتیاط اعضای شورا بر جریان امور در روز برگزاری انتخابات، تلاش نمود که نامزدهای محترم را در جریان امر نظارت قرار دهد. در این راستا هر چهار نامزد محترم، نمایندگانی را معرفی و ضمن استقرار در شورای نگهبان و در اختیار گرفتن امکانات لازم، ارتباط سریع‌تر با مسئولین نظارتی داشته و پس از پایان رأی‌گیری نیز تا بامداد روز شنبه 88/3/23 از نزدیک شاهد تجمیع آراء بودند. (پیوست‌های شماره 1 الی 8)

2- در کمتر از سه روز بعد از جمعه 22 خرداد 88، شورای نگهبان علی‌رغم فقدان وظیفه با دعوت از نامزدهای معترض، آمادگی خود را برای استماع اظهارات و دریافت اسناد و مدارک آنها جهت فراهم آمدن امکان بررسی و رسیدگی بهتر و بیشتر اعلام نمود. این جلسه در شورای نگهبان، با حضور نمایندگان نامزدهای محترم، تشکیل و پیرامون نحوه رسیدگی به شکایتها بحث و گفتگو شد. آقایان

محتشمی‌پور، آخوندی و هاشمی به نمایندگی از سوی آقای میرحسین موسوی، آقای کرباسچی به نمایندگی از سوی آقای کروبی و آقای دانش جعفری به نمایندگی از سوی آقای محسن رضائی در شورای نگهبان حضور یافتند و به بیان نقطه نظرات خود پرداختند. لازم به ذکر است که نمایندگان مزبور خواستار حضور در جلسه عمومی شورای نگهبان نیز شدند. (پیوست‌های شماره 9 ای 12)

این در حالی است که نمایندگان محترم نامزدها، علاوه بر حضور در شورای نگهبان، روز سه شنبه 26 خرداد 88 در دیدار با مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) به تفصیل مطالبشان را مطرح و معظّم‌له نیز با ارائه رهنمودهای لازم و ترغیب و توصیه آنان به خویشتن‌داری، خواهان پیگیری درخواست‌هایشان از مجرای قانونی شدند و شورای نگهبان را به ملاحظه اسناد و مدارک و شنیدن حرف‌ها و اعتراض‌های آنان و همچنین بررسی و اظهار نظر در چارچوب قانون و شرع توصیه فرمودند.

3- در روز شنبه 88/3/30، در پی دعوت از نامزدهای معترض جهت حضور در جلسه عمومی شورای نگهبان، فقط آقای محسن رضائی از این امکان استفاده نمود و در جلسه عمومی شورای نگهبان حاضر شد و نقطه نظرات خود را به صورت مستقیم با اعضای محترم شورای نگهبان در میان گذاشت و در این جلسه مقرر شد با در اختیار قرار دادن فرم‌های 28، بازشماری ده درصد (10%) صندوق‌ها در شش استان با حضور نمایندگان ایشان انجام پذیرد. (پیوست‌های شماره 13 ای 15)

به محض معرفی نماینده آقای محسن رضائی، بازشماری در حوزه‌های مورد نظر آغاز شد که آراء استان کرمانشاه و نزدیک به نیمی از آراء شهرستان‌های استان فارس و بعضی از شهرستان‌های استان اصفهان و استان خوزستان با حضور نمایندگان آقای محسن رضائی، اعضاء هیأت اجرایی و ناظرین شورای نگهبان مورد بازشماری قرار گرفت.

پس از پایان بازشماری آراء و عدم وجود مغایرت محسوس بین آراء اعلامی و نتایج بازشماری، آقای محسن رضایی در تاریخ 88/4/2 با ارسال نامه شماره 01-332/م رسماً انصراف خود را از پیگیری شکایتهای مطروحه اعلام نمود. (پیوست شماره 16) علاوه بر این شورای نگهبان آمادگی خود را برای بررسی موضوع با حضور دو نامزد دیگر (آقایان: مهدی کروی و میرحسین موسوی) تکرار نمود و این امکان را مجدداً برای آنان فراهم ساخت تا چنانچه موارد مستند و یا قانونی و قابل طرح دارند و به هر دلیلی نتوانسته‌اند به صورت مکتوب یا از طریق نمایندگان خود مطرح سازند، بدین شیوه بتوانند نقطه نظرات خود را بیان نمایند.

با این حال علی‌رغم وجود قوانین اساسی و عادی در امر انتخابات و با توجه به برخوردار بودن کشور از سی سال سابقه درخشان در عرصه‌های گوناگون انتخابات، فراندوم و همه‌پرسی و با عنایت به اینکه انتخابات دهمین دوره ریاست جمهوری با وجود اهمیت و اعتبار، اولین و آخرین انتخابات در نظام جمهوری اسلامی نبوده و نمی‌باشد، مع‌الاسف بعضی از نامزدهای محترم، اغلب به جای سلوک در بستر قانون و توسل به مراجع ذیربط برای پیگیری اعتراضها و شکایتهای، با صدور بیانیه‌ها و دعوت از مردم برای حضور در خیابانها، موجب اخلاف در طی مراحل طبیعی و قانونی انتخابات گردیدند.

4- شورای نگهبان، علاوه بر تشکیل جلسه صبح سه‌شنبه مورخ 88/3/26 با نمایندگان سه نامزد معترض و علی‌رغم انقضای مهلت قانونی برای دریافت و رسیدگی به شکایتهای و اعتراضها، صرفاً برای حصول اطمینان بیشتر، این مهلت را با موافقت مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) برای پنج روز دیگر تمدید کرد. (پیوست شماره 17)

5- متعاقب تجدید مهلت بررسی شکایتهای و اعتراضها به منظور استفاده احسن از فرصتهای پیش‌آمده، شورای

نگهبان دیدارهایی با مراجع عظام تقلید، علمای حوزه و شخصیت‌های شاخص و فعال در عرصه‌های سیاسی و اجتماعی را در دستور کار قرار داد و در این راستا با عزیمت به شهر مقدس قم و دیدار با حضرات آیات عظام: مکارم شیرازی، جوادی آملی، صافی گلپایگانی، سبحانی، موسوی اردبیلی و حضرات آیات: امینی، مسعودی خمینی و در تهران با آیات و حجج اسلام: شاهرودی، ری‌شهری و ناطق نوری در این زمینه تبادل نظرهای لازم به عمل آمد. اعضای شورای نگهبان در دیدارها و ملاقات‌های خود با مراجع، علماء و شخصیت‌های دینی، سیاسی و اجتماعی، ضمن ارائه گزارش از عملکرد نظارتی شورا در امر خطیر انتخابات، با بهره‌گیری از آگاهی‌ها و نظرات ارزشمند این بزرگواران، خصوصاً رهنمودهای ارائه شده از سوی مراجع عظام تقلید، آن را سرلوحه کار خود در پیگیری‌ها و بررسی اعتراض‌ها و شکایات‌ها قرار داد.

6- همچنین شورای نگهبان در راستای تکمیل اسناد و مدارک و آگاهی از مشهودات و مسموعات مستند و قانونی برخی شخصیت‌های کشور، مکاتباتی با اغلب آنان از جمله آقایان: لاریجانی، رئیس‌مخترم مجلس شورای اسلامی؛ پورمحمدی، رئیس‌مخترم سازمان بازرسی کشور؛ قالیباف، شهردار مخترم تهران؛ ری‌شهری، تولیت مخترم آستان مقدس حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) و ... انجام داد تا چنانچه مطالب و مدارک مستندی در اختیار دارند جهت بهره‌برداری و فراهم آمدن امکان بررسی، تصمیم‌گیری و اظهارنظر به شورای نگهبان ارسال نمایند. (پیوست‌های شماره 18 الی 21)

7- علی‌رغم تعلل و عدم همکاری بعضی از نامزدهای معترض، شورای نگهبان علاوه بر تمدید مهلت برای رسیدگی دقیق‌تر به اعتراض‌های مربوط به شمارش آراء و بویژه اعتراض‌های وارده بر روند انتخابات، «هیاتی ویژه» مرکب از شخصیت‌های صاحب نام نظام و نخبگان سیاسی، اجتماعی‌کشور تشکیل و آنان را به استماع اظهارات مطلعین و جمع‌آوری اسناد و مدارک از اطراف و اکناف

کشور و بررسی و رسیدگی به موضوع، مأمور نمود تا متعاقب دریافت گزارش کارشناسی از هیأت مزبور، موجبات اتخاذ تصمیم و اعلام نظر همه‌جانبه و نهایی در خصوص موضوع توسط شورای‌نگهبان فراهم آید. (پیوست‌های شماره 22 الی 27)

8- متعاقب تشکیل هیات ویژه متشکل از حجج اسلام ابوترابی، دری نجف‌آبادی و رحیمیان و آقایان دکتر حدادعادل، دکتر ولایتی و دکتر افتخارجهرمی، این هیأت پس از تشکیل اولین جلسه، از دو نامزد معترض، درخواست نمود تا جهت بررسی روند برگزاری انتخابات و بازشماری حداقل ده درصد (10%) از صندوق‌ها نماینده خود را به این هیات معرفی نمایند که این امر طی دو نامه از سوی شورای‌نگهبان به این نامزدها اعلام شد (پیوست‌های شماره 28 و 29) که متأسفانه در وقت مقرر آقای موسوی از اعزام نماینده خود برای این امر خودداری ورزید و به صدور بیانیه‌ای اکتفا نمود. (پیوست شماره 30) آقای کروی نیز ابتدائاً خواستار تغییر در ترکیب هیات بود لیکن مجدداً با صدور بیانیه‌ای دیگر بر ابطال انتخابات اصرار نمود. (پیوست‌های شماره 31 و 32)

9- در ساعات پایانی یکشنبه 88/4/7، یک نفر از شخصیت‌های سیاسی ضمن تماس با شورای‌نگهبان اظهار داشت که طی مذاکره با آقای موسوی و نمایندگان وی، آنان خواسته‌های جدیدی را مطرح کرده‌اند و از شورای‌نگهبان درخواست نمود که این خواسته‌های جدید آنها را مورد بررسی قرار دهد. شورای‌نگهبان با این امر موافقت نمود و به همین جهت جلسه‌ای با حضور دو نفر از اعضاء هیات ویژه و دو نفر از اعضاء شورای‌نگهبان تشکیل و موارد چهارگانه درخواست شده جدید به شرح ذیل مطرح شد:

- 1) بازشماری آراء در چهار استان
- 2) تطبیق سریال (شماره مسلسل) شناسنامه‌ها با ته برگ تعرفه‌ها
- 3) بررسی میزان چاپ تعرفه‌ها و تعرفه‌های موجود

4) بررسی خطوط نوشته شده بر روی اوراق تعرفه و اطمینان از اینکه يكخط نباشد (پیوست شماره 33)

علیرغم دشواری‌های خاص این خواسته‌ها و محدودیت زمانی (فقط يك روز)، جهت ایجاد اعتماد و اطمینان بیشتر، این درخواست‌ها مورد موافقت اعضاء محترم حاضر قرارگرفت، لیکن مقرر شد موضوع کتباً از سوی آقای موسوی به شورای نگهبان اعلام گردد که متأسفانه پس از انجام ملاقات دو نفر از نمایندگان هیات ویژه با آقای موسوی و نمایندگان ایشان (آقایان محتشمی‌پور و موسوی لاری) در یکشنبه شب، نتیجه‌گیری به جلسه‌ای در روز دوشنبه مورخ 88/4/8 موکول شد و سرانجام آقای موسوی از اعلام کتبی و رسمی موارد فوق‌الذکر خودداری نمود و موضوع بدون نتیجه پایان یافت. این درحالی است که روز دوشنبه، آقایان محتشمی‌پور و موسوی لاری، متن مکتوبی را به هیات ویژه ارائه کردند که علاوه بر موارد چهارگانه یادشده، خواسته‌های غیرمتعارف دیگری را هم شامل می‌شد و به نظر می‌رسید بیشتر اتلاف وقت و زمان مورد نظر است تا اهتمام به رسیدگی از طریق مراجع قانونی. (پیوست شماره 34)

گزارش هیات ویژه متعاقب این عدم همکاری منتشر شد. (پیوست شماره 35)

10- پس از اطمینان از عدم همکاری نامزد محترم معترض، دستور بازشماری ده درصد (10%) از کل صندوق‌های اخذ رای صادر شد، که این امر در مقابل دوربین‌های صدا و سیما و با حضور معتمدین هر شهر و رؤسای شورای اسلامی شهر و حتی‌الامکان نمایندگان از نامزدها که در روز انتخابات در پای صندوق‌های اخذ رأی حضور داشتند، انجام پذیرفت. در این مرحله بیش از 300 نفر از نمایندگان نامزدها در بازشماری حضور داشتند.

در پایان این بخش تأکید می‌نماید با وجود هیأت‌های نظارت در حوزه‌های شهرستانی و استانی که با عضویت

چهره‌های فرهیخته فرهنگی، دانشگاهی، حوزوی و با بهره‌گیری از توان بالفعل تمامی اقشار متدین، انقلابی و همیشه در صحنه مردمی تشکیل و در روز برگزاری انتخابات، این هیأت‌ها با حضور نمایندگان محترم هر یک از نامزدها و با استفاده از شیوه‌های پیشرفته علمی و متعارف، نظارتی وسیع، همگانی و کارآمد را معمول می‌دارند و شورای نگهبان نیز، از طریق هیأت هفت نفره موسوم به «هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات» علاوه بر نظارت عالیه بر روند و فرآیند انتخابات، اعمال نظارت بر عملکرد هیأت‌های نظارت شهرستانی و استانی را هم از نظر دور نداشته و نمی‌دارد، همگان اذعان خواهند داشت که با وصف مراتب فوق، عملاً امکانی برای وقوع تخلف یا تخلفات گسترده که صحت و سلامت انتخابات را تحت‌الشعاع قرار دهد معقول و متصور نخواهد بود.

شورای نگهبان با عنایت به مراتب فوق و با بکارگیری همه ظرفیت‌ها و امکانات قانونی، مجول و قوه الهی به عموم شهروندان عزیز و خصوصاً به نامزدها و طرفداران آنها اطمینان می‌دهد که در کنار آنان و به نمایندگی از آنان در دفاع از خواسته‌های مشروع و قانونی‌شان از هیچ تلاش و کوششی فروگذار ننموده است.

بررسی شکایتها و اعتراضها

شکایتهای واصله و بررسی تحلیلی آن

شورای نگهبان با رصد کردن بموقع و بهنگام امور، مجموع اعتراضها و شکایتها را پس از دریافت، تجمیع، موضوع بندی و با بکارگیری تمامی ابزارهای قانونی در اختیار، رسیدگی و هم‌اکنون نتایج حاصل از رسیدگی‌ها را جهت استحضار آحاد ملت بزرگ ایران، مسئولان و بویژه ذینفعان محترم در امر خیر انتخابات اخیر تقدیم می‌نماید.

قبل از پرداختن به محتوای شکایات و اعتراضها، ضروری است که تعریفی از حوزه‌های انتخابیه و شعب اخذ رأی ارائه شود.

برخلاف سایر انتخابات نظیر خبرگان رهبری، مجلس شورای اسلامی و شوراها که هر بخش، شهر یا استان به تناسب نیازهای اقلیمی و منطقه‌ای مستلزم انتخاب نماینده یا نمایندگان خاص می‌باشد، در انتخابات ریاست‌جمهوری، سراسر کشور صرفاً به یک فرد به عنوان نماد و سمبل اراده ملی نیاز دارند که عبارت است از شخص رئیس‌جمهور. بر این اساس در انتخابات ریاست‌جمهوری گستره کشور بصورت یک حوزه انتخابیه تلقی و هر ایرانی می‌تواند در هر نقطه‌ای از کشور یا خارج از کشور که صندوق اخذ رأی در آنجا پیش‌بینی شده در انتخابات شرکت نماید. در همین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری در سراسر کشور و خارج از کشور حدود چهل و شش هزار (46000) صندوق، آراء مردم شریف ایران را اخذ نمودند که تعداد کل صندوق‌ها به نسبت انتخابات قبلی به میزان یک و دو دهم درصد (1/2%) افزایش داشته است. از این تعداد، چهارده هزار و دویست و نود و چهار (14294) صندوق سیار در نظر گرفته شد. (پیوست شماره 36)

تفکیک موضوعی شکایتها و اعتراضها

شکایتها و اعتراضهای واصله بدواً تحت دو عنوان: شکایتهای مشترک و شکایتهای اختصاصی نامزدها و سپس در سه محور زیر طبقه بندی گردید:

الف: شکایات و اعتراضهای ناظر بر روز انتخابات
ب: شکایتها و اعتراضهای ناظر بر شمارش آراء و اعلام نتایج

ج: شکایتها و اعتراضهای ناظر بر قبل از دو مرحله فوق، یعنی گزارشهای واصله ناظر بر جریان و روند حاکم بر انتخابات در روزهای مٌشرف به جمعه 22 خرداد 1388 (پیوستهای شماره 37 الی 48)

الف) شکایتها و اعتراضهای ناظر بر روز انتخابات

در روز اخذ رأی و همزمان با برگزاری انتخابات در حدود چهل و شش هزار (46000) صندوق اخذ رأی، مجموعاً 122 فقره گزارش توسط نمایندگان محترم نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری به شورای نگهبان ارائه شد که تفکیک آنها بدین قرار است:

نماینده آقای محسن رضایی 12 فقره، نماینده آقای مهدی کربوی 24 فقره و نماینده آقای میرحسین موسوی 86 فقره. این گزارشها در همان روز و با پیگیریهای گسترده و همه جانبه ناظران شورای نگهبان در سراسر کشور مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفت. بخش اعظم این شکایتها، از برداشت اشتباه یا نگرانی از احتمال وقوع تخلف بوده است. بعنوان مثال ستاد یکی از نامزدهای محترم گزارشهای مختلفی را به این شورا تقدیم نمود که در آن بصورت کلی و بدون ذکر هیچ مشخصه‌ای و حتی بدون ذکر نام شعبه‌های مورد نظر، موضوعاتی بعنوان تخلف گزارش شده بود که چند مورد از آنها بعنوان نمونه بیان می‌شود:

الف-1) تمام شدن تعرفه‌ها در تبریز، اصفهان و تهران (تهرانپارس) یا کمبود شعب اخذ رأی در برخی مناطق، قطع اینترنت و تلفن همراه، عدم امکان تشخیص بین صندوقهای ثابت و سیار، وارد نکردن کد ملی، زدن مهر انتخابات در قسمت مربوط به کوپن ارزاق، عدم امکان رأی‌گیری بدلیل کمبود تعرفه در تبریز و شیراز و هدایت مردم به رفتن به خانه‌ها با استناد به اخبار شبکه BBC

و... بخشی از گزارش‌هایی است که در روز اخذ رأی به شورای نگهبان تقدیم شده است.

الف-2) در موارد متعددی نیز مسائلی مطرح شد که اساساً تخلف انتخاباتی نبوده و فردگزارش دهنده بدلیل عدم آشنایی با مقررات اولیه، موضوع را بعنوان تخلف ذکر نموده است که به برخی از آنها نیز اشاره می‌شود: رأی‌گیری در اتوبوس، مشاهده دو صندوق سیار به فاصله کم، آوردن صندوق سیار برای مدرسه‌ای که خود صندوق ثابت دارد و وجود صندوق ثابت و صندوق سیار در کنار هم در برخی از مناطق.

اندک توجه و عنایت در عناوین برشمرده، حکایت از آن دارد که اولاً ضمن احترام و تحسین به دغدغه‌های گزارشگران، گزارشی که واجد وصف تقلب انتخاباتی باشد به چشم نمی‌خورد، ثانیاً موارد پیش آمده بر فرض صحت با هماهنگی ناظران و مجریان و آماده به خدمت بودن دستگاه‌های اجرایی در جای جای این کشور بزرگ و پهناور به ویژه در روز حساس و سرنوشت‌ساز انتخابات، عمدتاً در کمترین فاصله ممکن مرتفع می‌شود، ثالثاً استفاده از صندوق‌های سیار در کنار صندوق‌های ثابت، از جمله طرق متعارف و معمول در همه انتخابات بویژه در انتخاباتی است که مواجه با ازدحام پرشور جمعیت بوده و چنین اقدامی تازگی ندارد تا در زمره تخلف انتخاباتی قابل اعتنا باشد، رابعاً تایید و تاکید نمایندگان محترم نامزدها در پایان رأی‌گیری بر انجام و اتمام توأم با سلامت انتخابات، نافی هرگونه شبهه در مخدوش دانستن امر انتخابات می باشد.

اسناد مکتوب متضمن بیانات و اظهارات نمایندگان محترم نامزدها که هر یک به نوبه خود بر سلامت انتخابات صحه گزارده‌اند تماماً موجود و عنداللزوم جهت آگاهی عموم در اختیار رسانه‌ها قرار خواهد گرفت. ضمن آنکه شورای نگهبان در این دوره با اتخاذ روش‌های جدید از جمله در نظر گرفتن جای مهر نظارت در تعرفه‌ها سعی نمود درصد سلامت انتخابات را افزایش دهد.

ب) شکایتها و اعتراض‌های ناظر بر شمارش آراء و اعلام نتایج پس از انجام انتخابات و اعلام نتایج حاصل از شمارش آراء توسط وزارت محترم کشور، نامزدهای محترم با ارسال نامه‌هایی شکایات خود را مطرح نمودند؛ آقای محسن رضایی 72 فقره، آقای مهدی کروب‌بی 108 فقره و آقای میرحسین موسوی 304 فقره.

با وجود دریافت بخش عمده‌ای از نامه‌های فوق‌الذکر که با عباراتی کلی و بدون ارائه هیچگونه اسناد و مدارک مثبت به‌عنوان شکایت مطرح شده بود، شورای نگهبان با اغماض از نقص شکلی شکایات واصله نسبت به رسیدگی به آنها اقدام نمود.

در این مرحله با تشکیل جلسات متعدد و تعیین کارگروه‌های تخصصی، نسبت به بررسی و ارزیابی تکتک شکایتهای واصله اقدام شد. در ابتدا شکایات نامزدهای محترم در دوگروه شکایات مشترک و شکایات اختصاصی دسته‌بندی و کلیه شکایتها به همراه گزارش‌هایی که در روز اخذ رأی ارسال شده بود مورد ارزیابی قرار گرفت.

ذکر این نکته ضروری است که با وجود عدم اقدام نامزدها در ارسال بموقع شکایتها در فرصتهای قانونی، این شورا به منظور رعایت احتیاط و همکاری با نامزدهای معترض، گزارش‌های واصله را مورد توجه قرار داد و علی‌رغم آنکه قانوناً هیچ تکلیفی برعهده نداشت با دعوت از نامزدهای محترم در روز شنبه 88/3/30 یعنی 5 روز پس از پایان مهلت دریافت شکایتها، امکان دیگری را نیز برای‌کاندیداهای معترض فراهم آورد تا چنانچه به هر دلیلی موفق نشده‌اند بصورت مکتوب شکایتهای خود را ارائه کنند، در این جلسه امکان انتقال حضوری و مستقیم نقطه نظرات خود به اعضای محترم شورای نگهبان را داشته باشند که مع‌الاسف تنها یکی از آقایان از

این امکان بهره گرفت. علاوه بر این، شورای نگهبان امکان دیگری را نیز برای آنان فراهم نمود، به گونه‌ای که تا روزهای پایانی اعلام نتیجه نهایی نیز آماده استماع نظرات نامزدهای محترم بود. به هر حال تفکیک شکایتهای نامزدهای محترم و دسته‌بندی آنها به شرح ذیل است:

1- عناوین شکایات مشترک نامزدها

- (الف) شکایت از کمبود تعرفه در برخی از شعب اخذ رأی
 - (ب) جلوگیری از حضور نماینده نامزدها یا اخراج ایشان در برخی از شعب اخذ رأی
 - (پ) دخالت اعضاء شعب اخذ رأی در رأی افراد و ترغیب به رأی دادن به فرد خاص
 - (ت) عدم مهور نمودن تعرفه یا شناسنامه‌ها و اخذ رأی از افراد فاقد شرایط
 - (ث) اجبار افراد به استفاده از خودکارهای موجود در شعب اخذ رأی
 - (ج) تبلیغ در روز رأی‌گیری به نفع نامزدهای خاص
 - (چ) انتقال صندوق اخذ رأی سیار به محل دیگر برای اخذ رأی
 - (ح) عدم تمدید زمان رأی‌گیری و بسته بودن شعب اخذ رأی
 - (خ) خرید و فروش رأی
 - (د) استفاده از امکانات دولتی
 - (ذ) پلمپ صندوق‌های اخذ رأی بدون حضور نمایندگان نامزدها و عدم نظارت ایشان بر تجمیع آراء
 - (ر) عدم حضور یا نظارت نمایندگان نامزدها در زمان تجمیع آراء
 - (ز) حضور بیش از صد درصد واجدین شرایط در برخی حوزه‌های انتخابیه
- پس از بررسی هر یک از موضوعات فوق و اعزام بازرسان شورای نگهبان جهت بررسی شکایتهای و استعلام از مراجع ذی‌ربط، نتیجه حاصل از این بررسی‌ها به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

(الف) شکایت از کمبود تعرفه در برخی از شعب اخذ رأی

الف-1) از مجموع چهل و پنج هزار و ششصد و نود و دو (45692) صندوق اخذ رأی در داخل کشور، بیشترین گزارشها مربوط به نمایندگان آقای میرحسین موسوی است که اعلام نموده اند در سراسر کشور تعداد پنجاه و یک (51) صندوق با کمبود تعرفه مواجه شده است. عمده این گزارشها نیز فاقد مستندات قانونی است و مشخصات گزارش دهنده در دسترس نبوده، بلکه با چند واسطه و بصورت نقل قول می باشد.

الف-2) صرف نظر از صحت و سقم گزارش نمایندگان نامزدهای محترم، اتمام تعرفه در موارد اعلام شده درصدی جزئی از صندوقهای کل کشور است که تأثیری در روند کلی انتخابات نداشته و در صورت اتمام تعرفه در تعداد بسیار معدودی از شعب، رأی دهندگان با تحمل اندکی انتظار و رسیدن تعرفه در همان شعبه رأی داده اند و یا به شعب همجوار مراجعه کرده اند.

هرچندکه اتمام تعرفه (در صورت رخداد امر) میتواند دقایقی موجب توقف عملیات رأی گیری شود، اما تردیدی نیست که این امر تأثیری در سرنوشت آراء مأخوذه نداشته و موجبی برای خدشه و تقلب در آراء مأخوذه محسوب نمی گردد.

گزارشهای متعدد و مستند ناظرین و بازرسین شورای نگهبان از سراسر کشور حاکی است در هیچ یک از شعب اخذ رأی، بدلیل عدم وجود تعرفه، رأی گیری تعطیل نشده است و در شعبه هایی که بدلیل استقبال گسترده مردم، با کمبود تعرفه مواجه و اخذ رأی برای دقایقی به تأخیر افتاد، بلافاصله نسبت به ارسال تعرفه و رفع نیاز اقدام گردید. (این اتفاق در بسیاری از انتخابات گذشته نیز سابقه دارد)

الف-3) در خصوص میزان تعرفه‌های چاپ شده و مسائل مربوط به آن باید گفت: در پی وصول شکایتهای نامزدهای محترم، شورای نگهبان بازرسین ویژه‌ای به ستاد انتخابات کشور و چاپخانه بانکملی جمهوری اسلامی ایران (محل چاپ تعرفه‌های انتخابات) اعزام نمود. بازرسین اعزامی پس از بررسی همه‌جانبه و اخذ صورتجلسه‌های مختلف، طی نامه شماره 88/11/33583 مورخ 88/4/9 اعلام نمودند وزارت کشور قبل از انتخابات اقدام به چاپ پنجاه و هشت میلیون و هشتصد و هفتاد و پنج هزار (58875000) برگ تعرفه نموده است. همچنین در روز اخذ رأی مورخ 88/3/22 نیز پس از هماهنگی با این شورا بمنظور جلوگیری از کمبود احتمالی تعرفه و امکان توزیع مناسب آن در سراسر کشور، تعداد دو میلیون (2000000) برگ تعرفه دیگر نیز به چاپ رسید.

توضیح این نکته ضروری است در تمامی انتخابات قبلی نیز به دلیل سیال بودن جمعیت رأی دهنده در سطح کشور، وزارت کشور اقدام به چاپ تعرفه به میزان قابل توجهی بیش از شمار واجدین شرایط می‌نمود. در این دوره نیز علاوه بر اتخاذ همین تدبیر، تعرفه‌های هر استان با کد خاص چاپ شد تا امکان جابجایی تعرفه‌ها بین استان‌ها وجود نداشته باشد. این امر هرچند که به سلامت و دقت انتخابات کمک نمود مع الوصف با عنایت به حضور گسترده مردم و نیاز بسیاری از حوزه‌های اخذ رأی به ارسال دوباره تعرفه، تبادل تعرفه بین استان‌ها را غیرممکن ساخت. به همین دلیل تعرفه‌های چاپ شده در روز اخذ رأی بدون کد استان به چاپ رسید. (قابل ذکر است کل تعرفه‌های چاپ شده در قبل از انتخابات و روز اخذ رأی دارای شماره سریال می‌باشد)

لازم به ذکر است مجموعاً در روز 22 خرداد، تعداد سی و نه میلیون و سیصد و هفتاد و یک هزار و دویست و چهارده (39371214) برگ تعرفه در سراسر کشور به مصرف رسید و تعداد ششصد و پنجاه هزار (650000) برگ تعرفه نیز در چاپخانه بانک ملی موجود است و صورتجلسه پلمپ آن که به امضاء نمایندگان ستاد انتخابات کشور، حراست وزارت کشور، حراست چاپخانه بانک ملی، شورای نگهبان و نماینده بانک ملی رسیده است در این شورا موجود می‌باشد. از مجموع تعرفه‌های باقی‌مانده در قرنطینه چاپخانه، استانداری‌ها و فرمانداری‌های تابعه کشور و کسر از تعرفه‌های چاپ شده، تعداد بیست میلیون و هشتصد و پنجاه و سه هزار و هفتصد و هشتاد و شش (20853786) برگ تعرفه باقی ماند که براساس قانون انتخابات و آئین نامه مربوطه، تعرفه‌های باقی‌مانده هر حوزه اخذ رأی به ستاد انتخابات تحویل می‌گردد. در این راستا از سراسر کشور تعداد بیست میلیون و هفتصد و نوزده هزار و یکصد و شصت و دو (20719162) برگ تعرفه به هیات‌های اجرایی در سراسر استانها تحویل و باقی‌مانده آندسته از تعرفه‌های انتخاباتی که در بسته‌های یکصدتایی بخشی از آن مصرف شده نیز پس از شمارش آراء به همراه آراء مأخوذه در صندوق اخذ رأی قرار داده شده و پلمپ گردید. هم اکنون این تعرفه‌ها نیز در صندوق‌ها موجود می‌باشد. لازم به ذکر است که تعداد پانصد و هفتاد هزار (570000) تعرفه نیز برای ایرانیان مقیم خارج از کشور ارسال شده است. (پیوست شماره 49) از این رو و با عنایت به بررسی همه‌جانبه و گسترده کارشناسان و ناظران و بازرسان ویژه شورای نگهبان، چاپ تعرفه‌های اخذ رأی براساس روال معمول بوده و هیچ تعرفه‌ای برخلاف روال قانونی توزیع نشده است. در عین

حال در خصوص توزیع نامناسب تعرفه‌ها و عدم اتخاذ تدابیر مناسب جهت رفع این مشکل که منجر به کمبود تعرفه در بعضی شعب و توقف کوتاه مدت اخذ رأی گردید، در روز اخذ رأی وزارت کشور با دریافت تذکر از شورای‌نگهبان در کنار اهتمام احسن به انجام وظایف اجرایی، نسبت به توزیع صحیح و سریع تعرفه‌ها اقدام نمود. هرچند در پی استقبال بی‌سابقه مردم و نیز عدم توزیع مناسب تعرفه‌ها در معدودی از شعب اخذ رأی مشکلاتی پدید آمد، اما با پیگیری‌های شورای‌نگهبان و تلاش وزارت کشور، این مشکل بلافاصله برطرف شد، بگونه‌ای که اندک تعلل و قصور پیش آمده که معمول در هر انتخابات است هیچ‌گونه تأثیری در روند انتخابات از خود به جا ننهاد.

ب) جلوگیری از حضور نماینده نامزدها یا اخراج آنها در برخی از شعب اخذ رأی

بموجب ماده واحده «قانون حضور نمایندگان نامزدهای ریاست جمهوری در شعب اخذ رأی» مصوب سال 1379 مجلس شورای اسلامی، نامزدهای محترم می‌توانند نسبت به معرفی نماینده جهت حضور در شعب اخذ رأی اقدام نمایند. بر همین اساس ستاد انتخابات وزارت کشور با طراحی «سامانه اینترنتی ویژه برای ثبت نام از نمایندگان نامزدها» مقدمات این امر را فراهم نمود. هرچند که به تصریح تبصره 2 ماده واحده فوق‌الذکر تا 5 روز قبل از روز اخذ رأی، نامزدها فرصت دارند نماینده خود را معرفی نمایند، اما بنا بر گزارش وزارت کشور، این تبصره قانونی مورد بی‌توجهی نامزدهای محترم قرار گرفت، به نحوی که بخش قابل توجهی از نمایندگان نامزدها، در روز 88/3/19 یعنی سه روز قبل از انجام انتخابات به ستاد انتخابات و فرمانداری‌ها

معرفی شدند. با این حال و علی‌رغم سپری شدن زمان قانونی، برای نمایندگان معرفی شده کارت شناسایی جهت حضور در حوزه‌های اخذ رأی صادر گردید. در این راستا جناب آقای محسن رضایی در 12 درصد، جناب آقای مهدی‌کروبی در 30 درصد، جناب آقای احمدی‌نژاد در 72 درصد و جناب آقای میرحسین موسوی در 89 درصد از شعب اخذ رأی نماینده ناظر داشته‌اند. در همین حال در پی بررسی‌های همه‌جانبه شورای نگهبان و اخذ آمار تقاضاهای نامزدهای محترم معلوم شد آقای محسن رضایی 5421 نماینده به وزارت کشور و فرمانداری‌ها معرفی نموده است که برای تمامی 5421 نفر کارت صادر شده است. آقای مهدی‌کروبی 13506 نفر بعنوان نماینده به وزارت کشور و فرمانداری‌ها معرفی نموده است که برای تمامی 13506 نفر کارت صادر شده است، آقای احمدی‌نژاد 33058 نفر بعنوان نماینده به وزارت کشور و فرمانداری‌ها معرفی نموده است که برای تمامی 33058 نفر کارت صادر شده است و نیز آقای میرحسین موسوی 45692 نفر بعنوان نماینده به وزارت کشور و فرمانداری‌ها معرفی نموده است که برای 40676 نفر کارت صادر شده و علت کسری صدور کارت برای نمایندگان آقای موسوی کامل نبودن مدارک ارائه شده بوده است. (پیوست شماره 50)

در خصوص اخراج نمایندگان نامزدها از شعب اخذ رأی که از دیگر شکایتهای نامزدهای محترم است، شورای نگهبان نسبت به موضوع بررسی دقیق و گسترده و نیز پیگیری‌های میدانی به عمل آورد. در روز اخذ رأی از مجموع چهل و پنج هزار و ششصد و نود و دو (45692) صندوق اخذ رأی جمعاً نود (90) گزارش حاکی از اخراج نماینده نامزدها یا ممانعت از حضور ایشان در شعب اخذ رأی به شورای

نگهبان واصل شد. ستاد انتخاباتی آقای محسن رضایی سه (3) گزارش، ستاد آقای مهدی کربویی چهارده (14) گزارش و ستاد آقای میرحسین موسوی هفتاد و سه (73) گزارش ارائه نمودند. صرف نظر از اینکه گزارشهای واصله عموماً بدلیل فقدان هرگونه ضمام و مدارك استنادی، ناموجه و غیرقابل پذیرش بوده است مع الوصف بمنظور عمل به وظیفه و اعمال نظارت همه جانبه بر روند انتخابات تمامی گزارشها و حتی گزارشهای ناقص و مبهم در همان روز مورد بررسی دقیق قرار گرفت. متعاقب بررسیهای به عمل آمده معلوم شد هیچ يك از افرادی که در گزارشها بعنوان نمایندگان اخراج شده معرفی شده بودند، واجد عنوان نمایندة نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری نبوده و در هیچ شعبه ای از شعب اخذ رأی گزارشی از عدم پذیرش هیچ يك از نمایندگان معرفی شده نامزدها که از سوی فرمانداریها برای ایشان کارت صادر شده بود واصل نشده است.

در عین حال در سراسر کشور از چهل و پنج هزار و ششصد و نود و دو (45692) صندوق اخذ رأی، تعدادی از نمایندگان کاندیداها اقدام به دخالت در امر اخذ رأی یا سایر تخلفات قانونی نمودند که پس از تذکر اولیه براساس تبصره 5 ماده واحده قانون حضور نمایندگان نامزدهای ریاست جمهوری در شعب اخذ رأی با ایشان رفتار شد. براساس گزارشهای مستند، این اقدام نسبت به 5 نفر از نمایندگان انجام پذیرفته است.

ب) دخالت اعضاء شعب اخذ رأی در رأی افراد و ترغیب به رأی دادن به فرد خاص

یکی دیگر از شکایتهایی که بعنوان تخلف انتخاباتی از سوی نامزدها عنوان شده بود عبارت است از دخالت اعضاء شعب اخذ رأی و ترغیب افراد به رأی دادن به

نامزد خاص. در این خصوص از تعداد چهل و پنج هزار و ششصد و نود و دو (45692) صندوق اخذ رأی مجموعاً یکصد و پنجاه (150) شکایت با عنوان فوق‌الذکر به شورای نگهبان واصل شده است. از این تعداد سی (30) مورد مربوط به ستاد انتخاباتی آقای محسن رضایی، چهل و شش (46) مورد مربوط به ستاد انتخاباتی آقای مهدی کروی و هفتاد و چهار (74) مورد مربوط به ستاد انتخاباتی آقای میرحسین موسوی می‌باشد. هر چند افراد رأی دهنده با آگاهی قبلی و پس از انتخاب‌کنندگانی مورد نظر، به شعبه‌های اخذ رأی مراجعه می‌نمایند و شائبه تأثیر تبلیغ یا ترغیب احتمالی آنان بسیار ناچیز و دامن زدن به این شبهه نوعی بی‌احترامی به انتخاب و شعور رأی دهندگان است، اما صرف نظر از این موضوع میزان شکایت واصله، یعنی تعداد یکصد و پنجاه (150) مورد در مقایسه با چهل و پنج هزار و ششصد و نود و دو (45692) صندوق اخذ رأی عدد قابل توجهی به حساب نمی‌آید. مع الوصف شورای نگهبان به محض وصول شکایتهای مذکور با بررسی همه‌جانبه و با بهره‌گیری از بازرسان قانونی به بررسی صحت و سقم گزارش‌ها پرداخت. نتیجه بررسی‌ها حکایت از آن دارد که از مجموع شکایتهای واصله بعضی از گزارش‌ها واهی و حتی در مواردی گزارش‌هایی برخلاف آن موجود و در چند مورد معدود نیز بلافاصله برخورد قانونی صورت گرفته است.

ت) عدم مه‌ور نمودن تعرفه یا شناسنامه‌ها و اخذ رأی از افراد

فاقد شرایط

همزمان با برگزاری انتخابات ریاست جمهوری در چهل و پنج هزار و ششصد و نود و دو (45692) صندوق اخذ رأی، مجموعاً چهل و نه (49) گزارش از سراسر کشور مبنی بر

مهور نمودن شناسنامه‌ها و همچنین اخذ رأی از افراد فاقد شرایط رأی دادن به شوراي نگهبان واصل شده است. از مجموع این گزارش‌ها سه (3) مورد از سوي ستاد آقاي محسن رضايي، پانزده (15) مورد از سوي ستاد آقاي مهدي كروبي و سي و يك (31) مورد از سوي ستاد آقاي موسوي به شوراي نگهبان واصل شده است که بعضي از این شکایتها بطور مشترك توسط ستاد داوطلبان تنظيم شده است.

شوراي نگهبان بلافاصله پس از دریافت این گزارش‌ها با بهره‌گيري از عوامل نظارتي نسبت به احراز صحت و سقم و ارزیابي آنها اقدام نمود. در این مرحله مشاهده شد اکثر این گزارش‌ها براساس تصور نادرستي شکل گرفته و صحت ندارد. بعنوان نمونه در گزارش‌هاي ارسالي از ستاد يکي از کاندیداها گزارشي وجود دارد که در آن آمده است: «مهر را به قسمت مربوط به کوپن ارزاق می‌زنند». بدیهي است با استناد به چنین گزارش‌هایی، نمی‌توان صحت انتخابات را مورد خدشه قرار داد.

ث) الزام رأی دهندگان به استفاده از خودکارهاي موجود در شعب اخذ رأی

این موضوع که درگزارش‌ها و شکایتهای نامزدهای محترم مطرح شده است، در اصل نشأت گرفته از شایعه‌ای است که از چند روز قبل از انتخابات در جامعه مطرح بود. با اینکه شایعه استفاده از خودکارهاي تقلبي بطورگسترده‌ای در سطح جامعه منتشر شده بود مع الوصف هیچ قرینه‌ای حاکی از صحت این شایعه و یا مشاهده حتی يك مورد خودکار تقلبي در سراسرکشور بدست نیامد. همچنین به رغم شکایتهایی که بصورت غیرمستند ارائه شده بود، در هیچ يك از شعب اخذ رأی موردی بر اجبار مردم به استفاده از خودکارهاي موجود در محل اخذ رأی مشاهده نشد. صرف

نظر از اینکه بر فرض صحت موضوع، معلوم نیست کسی که از خودکار موجود در شعبه استفاده می‌کند، به چه کسی رأی می‌دهد. به هر حال استناد به این امر بعنوان تقلب در انتخابات، فاقد وجاهت قانونی است، طرح این قبیل موضوعات پیش از آنکه موردی مستند و مستدل از تقلب انتخاباتی باشد بیشتر به مناقشه در امر انتخابات شبیه است.

ج) عدم تمدید زمان رأی‌گیری و بسته بودن شعب اخذ رأی از مجموع چهل و پنج هزار و ششصد و نود و دو (45692) صندوق اخذ رأی در سراسر کشور، هفده (17) مورد شکایت از عدم تمدید زمان اخذ رأی به شورای نگهبان واصل گردید که هشت (8) مورد از سوی ستاد آقای محسن رضایی، يك (1) مورد از سوی ستاد آقای مهدی‌کروبی و هشت (8) مورد هم از سوی ستاد آقای میرحسین موسوی اعلام شده است. در این انتخابات نیز به مانند سایر انتخابات برگزار شده، بدلیل استقبال گسترده و بی‌نظیر مردم، زمان اخذ رأی چهار (4) مرتبه تمدید شد. ضمن اینکه رأی‌گیری برخلاف دوره گذشته به جای ساعت 9 صبح از 8 صبح آغاز گردید.

توضیح اینکه به تصریح ماده 20 قانون انتخابات ریاست جمهوری مدت زمان اخذ رأی مقید به ده (10) ساعت می‌باشد. وزارت کشور هم نقشی در تعیین این زمان نداشته و قانون، زمان برگزاری انتخابات را بصورت قطعی تعیین نموده است، لذا شایعه تعطیلی شعب اخذ رأی ناشی از عدم اطلاع از قانون است. همچنین براساس تبصره يك ماده مذکور، تمدید مدت زمان رأی‌گیری و تشخیص ضرورت آن، بر عهده وزیر محترم کشور است. در انتخابات اخیر، انتخابات از ساعت هشت صبح روز جمعه 22 خرداد

ماه آغاز شد و طبق ماده فوق‌الذکر در ساعت هجده (18) وقت قانونی آن به پایان رسید. پس از آن و در پی مشاهده حضور گسترده و چشمگیر مردم، وزیر کشور در چهار مرحله پیاپی انتخابات را تا ساعت 22 تمدید نمود. مع‌الوصف در ساعات پایانی اخذ رأی ستاد انتخابات وزارت کشور طی اطلاعیه‌ای اعلام داشت تا زمانی‌که رأی دهنده‌ای در مقابل شعب اخذ رأی حاضر است، افراد به داخل شعبه هدایت شده و نسبت به اخذ رأی از ایشان اقدام گردد. بر این اساس و به استناد گزارش‌های معتبر، تمام شعب اخذ رأی تا هنگام حضور افراد رأی دهنده فعال بوده و هیچ شعبه‌ای در سراسر کشور نبوده است که به رغم حضور افراد از اخذ رأی خودداری نموده و درب شعبه بسته شده باشد. قابل توجه اینکه برخی شعبه‌ها در تهران و استان گلستان تا ساعات 1/30 و حدود 2 بامداد نیز مشغول اخذ رأی بوده‌اند. (پیوست‌های شماره 51 و 52)

ذکر این نکته ضروری است چنانچه پس از اتمام ساعت اخذ رأی و زمان تمدید شده و در هنگامی‌که رأی دهنده‌ای در شعبه حضور ندارد، عوامل اجرایی می‌توانند اقدام به گشودن صندوق رأی نموده و شمارش آراء را آغاز نمایند. بدیهی است در این شرایط چنانچه فرد یا افرادی جهت رأی دادن به محل شعبه مراجعه نمایند، اخذ رأی از ایشان ممنوع بوده و خلاف قانون می‌باشد. پس از بررسی‌های به عمل آمده معلوم شد اغلب گزارش‌های ارسالی مبنی بر عدم اقدام شعب به اخذ رأی، مربوط به این زمان بوده که عدم اخذ رأی، دقیقاً منطبق با قانون بوده است.

ج) خرید و فروش آراء

از مجموع چهل و پنج هزار و ششصد و نود و دو (45692) صندوق اخذ رأی در سراسر کشور در روز 22 خرداد، تعداد ده (10) مورد گزارش مبني بر خرید و فروش آرا از سوي ستاد نامزدهاي محترم به شوراي نگهبان واصل شد. سه (3) مورد از اين گزارشها از ستاد آقاي محسن رضايي، سه (3) مورد از ستاد آقاي كروبي و چهار (4) مورد از ستاد آقاي ميرحسين موسوي ارائه شده است. قبل از بررسي صحت و سقم موضوع مي‌توان به تأثير مجموعاً ده (10) مورد گزارش از مجموع قريب به چهل ميليون رأی مأخوذه توجه نمود. مع الوصف شوراي نگهبان براساس وظيفه ذاتي خود و بدون توجه به تأثير ناچيز اين تعداد تخلف در سلامت انتخابات، نسبت به بررسي بدون اغماض و قاطع تمامي گزارشها اقدام نمود که در سراسر کشور حتي يك سند براي اثبات اين ادعا ارائه نشد و به نظر مي‌رسد طرح چنين ادعائي خصوصاً آنگونه که درگزارش ستاد يکي از نامزدها آمده مبني بر اينکه رأی مردم در قبال پنج هزار (5000) تومان خريداري مي‌شود، صرف نظر از نادرستي آن، متضمن توهين به شعور و آگاهي رأی‌دهندگان است.

ح) انتقال صندوق به محل ديگر

در روز اخذ رأی، يازده (11) گزارش از مجموع چهل و پنج هزار و ششصد و نود و دو (45692) صندوق اخذ رأی به شوراي نگهبان ارسال شد که در آنها ادعا شده بود تعدادي صندوق اخذ رأی از محل خود خارج شده است. از اين گزارشها يك (1) مورد توسط ستاد آقاي محسن رضايي سه (3) مورد توسط ستاد آقاي كروبي و هفت (7) مورد هم توسط ستاد آقاي ميرحسين موسوي به شوراي نگهبان ارسال شده است. در هر مورد شوراي نگهبان نسبت به پيگيري دقيق و موشکافانه گزارشهاي ارسالي اقدام نمود که نتيجه

آن، عدم صحت گزارش‌های مذکور می‌باشد. صرف نظر از بررسی‌های فوق‌الذکر اساساً در روز اخذ رأی در کنار ازدحام بیش از حد مردم در شعب اخذ رأی با حضور ناظران شورایی نگرهبان و نیز حضور نمایندگان نامزدها، اساساً امکان چنین اقدامی وجود نداشته و طرح و القاء چنین شبهاتی از سر بی‌توجهی به فضای پرشور انتخابات و حضور انبوه مردم مشتاق و نیز ترکیب افراد حاضر در شعب اخذ رأی می‌باشد.

خ) تبلیغ در روز اخذ رأی به نفع کاندیدایی خاص
شکایت از تبلیغ غیرقانونی در روز اخذ رأی نیز از جمله مواردی است که نامزدها در شکایت‌های تقدیمی خود به آن پرداخته‌اند. در این خصوص شصت و هفت (67) گزارش بیانگر تخلف تبلیغاتی در شعبات اخذ رأی در سراسر کشور می‌باشد. بخش قابل توجهی از این گزارش‌ها به گونه‌ای است که با فرض قبول ارتکاب احتمالی آن در محدوده برخی از شعب اخذ رأی، نمی‌توان آن را از مصادیق تخلفات انتخاباتی وزارت کشور بعنوان مسئول برگزاری انتخابات دانست. مثلاً گزارش‌های مختلفی از ستاد تبلیغاتی آقایان مهدی کربوی و میرحسین موسوی واصل شده که در آنها به عبورخودرو با عکس کاندیدایی خاص اشاره و حتی شماره خودروی مورد نظر هم ارسال شده است. بدیهی است که این تخلف و موارد مشابه بسیاری که در گزارش‌ها آمده در زمره تخلفات مرجع برگزارکننده انتخابات نمی‌باشد. با این وجود براساس همین گزارش‌ها چنانچه تبلیغات انتخاباتی له یا علیه نامزدها در محدوده شعبه‌ای صورت می‌گرفته شورایی نگرهبان از طریق نمایندگان حاضر در شعبه و با کمک نیروهای انتظامی مستقر در محل با پیگیری اکید و مؤثر نسبت به رفع تخلف گزارش شده اقدام می‌نمود.

د) استفاده از امکانات دولتي

اگر چه این شکایت نیز همانند بسیاری از شکایتهای دیگر، فاقد مستندات کافی است و معلوم نیست دقیقاً منظور از استفاده از امکانات دولتي چیست، لیکن با توجه به اینکه در برخي شکایتها استفاده رئیس جمهور فعلي از هواپیماهاي دولتي مورد ایراد واقع شده است، بررسی لازم نسبت به این موضوع به عمل آمد که در نهایت مشخص شد در این خصوص، مطابق با مصوبه شوراي امنیت کشور راجع به حفاظت شخصیت ها عمل شده است.

ذ) پلمپ صندوقهاي اخذ رأی بدون حضور نمایندگان نامزدها و عدم نظارت ایشان بر تجميع آراء

وفق ماده 29 قانون انتخابات ریاست جمهوری، بستن و مهر نمودن صندوقهاي خالي و بدون رأی باید در حضور نمایندگان هیأت نظارت، یعنی نمایندگان شوراي نگهبان صورت پذیرد. تعداد صندوقها و خالي بودن آنها در صورتجلسه اي که قبل از شروع رأیگيري تنظيم میگردد باید توسط ایشان گواهي شود. بدیهي است به لحاظ قانوني حضور نمایندگان شوراي نگهبان و هیأت اجرائي در این مرحله الزامي بوده و اساساً هیچ صندوقي بدون حضور ناظرين شوراي نگهبان پلمپ نمی شود. مع الوصف و به استناد قانون، نمایندگان نامزدهاي ریاست جمهوری در شعب اخذ رأی، می توانند حضور پیدا کنند و در تمامی مراحل انتخابات از جمله در مرحله پلمپ صندوقهاي اخذ رأی حضور داشته باشند، ولي این حضور الزامي نبوده و عدم حضور ایشان به هیچ وجه نمی تواند مانع پلمپ نمودن صندوقها و در نتیجه تأخیر در شروع اخذ رأی باشد. بر این اساس طی تحقیقات بعمل آمده مشخص شد در بسیاری از شعب اخذ رأی نمایندگان کاندیداها علي رغم علم و اطلاع قبلي، پس از گذشت يك یا چند ساعت از شروع اخذ رأی

در محل اخذ رأی حاضر و به انجام وظایف خود پرداخته اند.

بدیهی است در چنین شرایطی، نمی‌توان انتخابات را بدلیل عدم حضور آنان متوقف نمود و مردم را تا زمان آمدن نماینده مورد نظر به انتظار گذاشت. ثانیاً این تخلف، در صورت وقوع، در ساعات آغازین اخذ رأی رخ داده و طبیعی است که گزارش آن نیز می‌بایست در کنار ده‌ها گزارش دیگر ستاد انتخاباتی نامزدها، به شورای نگهبان ارسال می‌شد. نامزدهای محترم حتی يك گزارش از مجموع چهل و پنج هزار و ششصد و نود و دو (45692) صندوق اخذ رأی ارائه ننموده‌اند که حاکی از ممانعت از حضور ایشان در هنگام پلمپ صندوق‌ها باشد. منطبقاً، حکم می‌کند وقتی ستاد انتخاباتی هر دو نامزد محترم موارد متعددی از عبور خودروها با عکس‌نامزد خاص را با ذکر شماره آن خودرو به شورای نگهبان اعلام می‌نمایند، از کنار این موضوع مهم عبور نکرده و گزارش دقیقی در خصوص آن به شورا ارائه دهند. همانگونه که ذکر شد به گواهی شکایتهای و اسناد موجود- که عنداللزوم در اختیار رسانه‌ها قرار خواهد گرفت- حتی يك مورد گزارش در این خصوص دیده نمی‌شود، حال آنکه هر دو نامزد محترم در تاریخ 88/3/25 یعنی سه (3) روز پس از برگزاری انتخابات در این خصوص به تقدیم شکایت و اعتراض مبادرت می‌نمایند. البته در همین نامه‌ها نیز حتی از نام يك شعبه اخذ رأی که از حضور نماینده ایشان در هنگام پلمپ صندوق جلوگیری شده باشد ذکر به میان نیآورده‌اند. طرح موضوعات کلی و اتکا به شنیده‌ها و حدسیات، تنها قرائن و امارات در تقدیم این بخش از شکایت نامزدها می‌باشد.

ر) عدم حضور یا نظارت نمایندگان نامزدها در زمان تجميع آراء به موجب ماده واحده مصوب 1379/5/30 مجلس شوراي اسلامي که حضور نمایندگان نامزدهاي رياست جمهوري در شعب اخذ رأي را مجاز مي‌شمارد دو نامزد محترم با استقرار پنجاه و چهار هزار و یکصد و هشتاد و دو (54182) نماینده در شعب اخذ رأي، فرمانداري‌ها و مراکز تجميع آراء بر تمامي مراحل اخذ رأي نظارت مي نمودند. گواه اين امر بيش از یکصد (100) نامه نمایندگان نامزدها به شوراي نگهبان در حوزه‌هاي انتخابيه و شهرهاي مختلفي است که هر يك در برگيرنده ده‌ها و صدها شعبه اخذ رأي است و همگي حاکي از ابراز رضایت نمایندگان نامزدها از برگزاري با شکوه انتخابات و تأکید و تشکر از سلامت انتخابات است. متن تمامي نامه‌هاي فوق‌الذکر در شوراي نگهبان موجود است که عنداللزوم در اختيار رسانه‌ها قرار خواهد گرفت. در ستاد مرکزي انتخابات کشور و هیأت مرکزي نظارت بر انتخابات نیز نمایندگان محترم نامزدها حاضر و ناظر بر تمام مراحل تجميع و اعلام نتایج بوده و بسياري از آنها در ساعت 6 صبح روز شنبه 88/3/23 محل مأموریت خود را ترک نمودند. از اين رو شائبه و شبهه عدم حضور نمایندگان نامزدها در مرحله تجميع آراء با وجود مستندات متقن و غیرقابل انکار، ادعایي غیرواقعي است. مع الوصف و به رغم وجود دلایل متقن، شوراي نگهبان براي رفع شبهه‌ها و تنوير افکار عمومي، کراراً از نامزدهاي محترم درخواست نمود چنانچه نمونه‌اي و يا حتي قرينه‌اي حاکي از اختلاف آراء شمارش شده با آراء تجميع شده در حوزه‌اي سراغ دارند به شوراي نگهبان ارائه نمایند. با وجود تمدید زمان بررسی شکایتها براساس حکم مقام معظم رهبري (مدظله‌العالی) و

پیگیری‌های مکرر این شورا هیچ گزارشی در این خصوص ارائه نشد. در عین حال در بازشماری آراء حوزه‌های انتخابیه استان‌های اصفهان، فارس، خوزستان و کرمانشاه که به تقاضای آقای محسن رضایی انجام شد و نیز در بازشماری آراء سایر مناطق کشور که به ابتکار شورای نگهبان و به منظور رفع هرگونه تردید در سلامت انتخابات صورت گرفت، مغایرتی محسوس بین آراء شمارش شده و آراء اعلام شده در مرحله جمع‌ملاحظه نشد.

ز) حضور بیش از صد درصد واجدین شرایط در برخی حوزه‌های انتخابیه

تردیدی نیست یکی از آرزوهای هر نظام سیاسی، مشارکت حداکثری مردم در انتخابات است. این مهم در حماسه پرشور و جاوید رفراندوم جمهوری اسلامی با مشارکت 98/2 درصد مردم غیرتمند ایران اسلامی محقق شد و جهانیان شاهد اتحاد و اعتقاد قلبی مردم ایران به نظام جمهوری اسلامی بودند. مشارکت 85 درصدی مردم سرافراز ایران، در دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری، آن هم پس از گذشت سی سال از تاسیس نظام اسلامی نشانه عمق پیوند و رابطه مستحکم مردم با نظام و یادآور حماسه جاوید رفراندوم جمهوری اسلامی است. متأسفانه این مهم که به حق یکی از بزرگترین دستاوردهای انقلاب اسلامی است مورد بی‌مهری و حتی تخریب برخی افراد قرار گرفت، به نحوی که این حجم وسیع و گسترده از میزان مشارکت 85 درصدی مردم را بر نتافته و آن را نشانه تخلف و یا تقلب در انتخابات قلمداد نموده و به انحاء مختلف به تضعیف آن پرداختند. علی‌رغم فضا سازی‌های گسترده و مسموم که در روزهای اخیر نسبت به این موضوع در داخل و خارج کشور صورت گرفته، خاطر مردم عزیز را مستحضر می‌دارد هیچ یک از نامزدهای محترم یا نمایندگان ایشان، حتی یک برگ شکایت کتبی در این

خصوص به شوراي نگهبان تسليم ننموده اند و اساساً اين موضوع جزء شکايت‌هاي ايشان قلمداد نمي‌گردد. با اين حال با عنايت به فضا سازي‌هاي غيرمنصفانه اخير، شوراي نگهبان برخود فرض مي‌داند نتيجه بررسي اين شبهه‌ها را نيز به اطلاع عموم برساند. در اين راستا در ابتداي طرح اين موضوع در جامعه، از رؤساي محترم سازمان ثبت احوال و مرکز آمار کشور دعوت و در خصوص آمار واجدين شرايط از ايشان سؤال شد و متعاقباً ضمن بررسي گسترده موضوع و مقايسه تطبيقي نتايج اعلامي با نتايج انتخابات دوره نهم رياست جمهوري، نتايجي به شرح ذيل حاصل گرديد:

1) آمار واجدين شرايط

پس از جلسه رؤساي محترم سازمانهاي آمار و ثبت احوال، مشخص شد معيار اعلامي شرکت کنندگان در انتخابات در برخي حوزه‌هاي انتخابيه بعضاً آخرين سرشماري نفوس در سال 1385 و در موارد آمار واجدين شرايط اعلامي در انتخابات دوره نهم رياست جمهوري است. همچنين براساس اظهار مأمورين سازمان ثبت احوال، مدارك آن سازمان در اعلام آمار افراد هر منطقه شناسنامه‌هاي صادره در آن محل مي‌باشد. بديهي است صدور شناسنامه ملازمه‌اي با حضور افراد در همان محل نداشته و افراد آزادند در هر محلي سكوني گزينند. علاوه بر آن تغييرات به عمل آمده ظرف سنوات اخير در تقسيمات کشوري که اغلب جابجايي جمعيتها را به همراه دارد در کنار سفرهاي تفريحي و ايرانگردي شهروندان در واپسين روزهاي فصل بهار از جمله دلایل بروز نوسانات در کاهش و افزايش نصاب آراء در برخي حوزه هاي انتخابيه مي باشد. معترضين با نادیده گرفتن اين شاخصها کم يا زياد شدن تعداد واجدين شرايط حضور در پاي برخي صندوقها را دليل بر تقلب و دستکاري در صندوقها دانسته اند.

2) امکان تفکیک در تقسیمات کشوری و عدم امکان تفکیک جمعیتی
در بسیاری از استان‌های کشور و بخصوص در حاشیه شهرهای بزرگ، مناطق و شهرهایی وجود دارند که به لحاظ تقسیمات کشوری، مناطقی مستقل به شمار آمده، در نظام سیاسی کشور دارای هویتی مستقل بوده و به لحاظ جغرافیایی نیز امکان ترسیم نقشه‌ای مشخص و ممتاز از شهرهای مجاور آن وجود دارد. اما در همین مناطق امکان تقسیم جمعیتی وجود نداشته و بخش زیادی از جمعیت شهر اصلی در شهرهای مناطق مجاور سکونت دارند، بدون اینکه جزء آمار آن به حساب بیایند. نمونه بارز این امر شیرانات در شمال تهران و شهر ری در جنوب تهران است که پذیرنده بخش زیادی از جمعیت میلیونی تهران هستند. تردیدی نیست که بخش زیادی از جمعیت تهران که در مناطق 1 و 3 زندگی می‌کنند، بدون اینکه در زمره واجدین شرایط شیرانات باشند، رأی خود را در آن منطقه به صندوق می‌ریزند. همچنین ساکنین منطقه 20 تهران نیز که علی‌الظاهر تهرانی هستند رأی‌شان در حوزه شهر ری اخذ می‌شود. بی‌تردید در بسیاری از نقاط کشور نیز چنین وضعیتی وجود دارد و هرکس با اندک بررسی می‌تواند به عدم امکان تفکیک جمعیتی بر اساس تقسیمات کشوری در این مناطق پی ببرد.

3) حوزه انتخابیه‌ای به نام ایران
در انتخابات ریاست جمهوری چون قرار است از سراسر کشور یک نفر برگزیده شود کل کشور یک حوزه انتخابیه تلقی می‌شود. بنابراین مهم این است که کل آراء رأی‌دهندگان در سراسر کشور از آمارکل واجدین شرایط بیشتر نباشد. در این دوره از انتخابات نیز 85 درصد از کل واجدین شرایط در انتخابات شرکت نمودند. هرچند این عدد پس از فراندوم جمهوری اسلامی پرافتخارترین رکورد

انتخاباتي کشور است، مع الوصف تا حضور صد درصدي مردم 15 درصد فاصله دارد.

(4) سیال بودن جمعیت

در انتخابات ریاست جمهوری، هیچ منعی برای حضور هر يك از آحاد جامعه در هر يك از شعب اخذ رأی در سراسر کشور و حتی خارج از کشور وجود ندارد، به نحوی که اگر تمام واجدین شرایط رأی دادن در يك محل جمع شوند و بخواهند رأی خود را به صندوق بیندازند، منع قانونی وجود ندارد. تنها موردی که جایابی جمعیتی رأی‌دهندگان آن بر اساس صراحت قانون ممنوع است مرحله دوم انتخابات مجلس شورای اسلامی، خبرگان رهبری یا شوراها است که در آنجا افرادی که در مرحله اول انتخابات در حوزه‌ای شرکت کرده‌اند صرفاً می‌توانند در مرحله دوم در همان حوزه رأی بدهند. در انتخابات ریاست جمهوری که قرار است از همه کشور يك نفر برگزیده شود، جایابی جمعیت، مجاز و عاری از منع قانونی است.

(5) عوامل جایابی جمعیت

هرچند که به دلایل ذکر شده، جایابی جمعیت رأی‌دهندگان در انتخابات ریاست جمهوری به لحاظ قانونی منعی ندارد، اما در تشریح علل این جایابی موارد مختلفی قابل ذکر است که برخی از آنها عبارتند از:

(5/1) حضور در مناطق ییلاقی و خوش آب و هوا در پایان هفته:
امری که برای همه مردم تجربه‌ای ملموس بوده و قطعاً هر يك از آحاد مردم خاطره‌ای از آن دارند؛ مانند حضور مردم تهران در شهر دماوند و یا مردم خراسان در طرقله و چناران.

5/2 جمعیت دانشجویی: بسیاری از شهرها به دلیل دربرگرفتن چندین واحد دانشگاهی (اعم از دولتی، آزاد، غیر انتفاعی، پیام نور و ...) جمعیت قابل توجهی دانشجویان را در خود جای داده اند که طبعاً بخش زیادی از این جمعیت غیر بومی بوده و در شمار واجدین شرایط آن شهر قلمداد نمی شوند.

5/3 جمعیت نظامی: شهرهای مختلفی در کشور، به دلایل مختلف نظامی و امنیتی کانون استقرار نیروهای نظامی و انتظامی، اعم از کادر و وظیفه می باشند. معمولاً بخش قابل توجهی از این نیروها غیربومی بوده و طبعاً جزء واجدین شرایط رأی دادن آن منطقه قلمداد نمی شوند.

5/4 جمعیت کارگری: بسیاری از شهرها در مجاورت قطبهای صنعتی یا کشاورزی کشور قرار دارند، به گونه ای که این شهرها پذیرنده نیروی کار از سراسر کشور بوده و به نوعی استراحتگاه نیروی کار می باشند. جمعیت این شهرها بطور متناوب در نوسان بوده و حتی براساس برخی آمارهای معتبر، جمعیت آنها در روز و در شب به دلیل آمد و شد به محل کارشان تفاوت محسوس و قابل توجهی دارد.

6 سابقه موضوع

در تأیید مطالب فوق کفایت به آمار شرکت کنندگان در انتخابات قبل توجه شود تا طبیعی و منطقی بودن این امر آشکار شود. بعنوان نمونه ای نزدیک، آمار انتخابات دوره نهم ریاست جمهوری، حاکیست که درحوزه های بسیاری شمار شرکت کنندگان در انتخابات به مراتب بیش از واجدین شرایط آن محل بوده است که نمونه ای از آن شیرانات است با حدود 800 درصد مشارکت، یعنی 8 برابر

بیش از تعداد واجدین شرایط. ملاحظه این آمار نشان دهنده این است که این موضوع به دلایل فوق‌الذکر، امری معمول و بلکه اجتناب‌ناپذیر است.

با عنایت به همه موارد فوق بر هر صاحب عقل سلیمی معلوم می‌شود که این موضوع اساساً نمی‌تواند بعنوان یک تخلف انتخاباتی قلمداد شده و به بهانه آن مشارکت افتخار آفرین مردم ایران را زیر سؤال برد. البته جای تأسف است که این شبهه از سوی کسانی در سطح جامعه مطرح و گسترده می‌شود که بعضاً خود برگزار کننده انتخابات در کشور بوده و به خوبی با این مسائل آشنا هستند و همین موضوع در دوره خود ایشان رخ داده و در عین حال با نادیده گرفتن حضور پرشور و گسترده مردم، این موضوع مسلم و روشن را بعنوان مستمسک خود در امر تخلف انتخاباتی مطرح می‌نمایند.

(2) شکایات مستقل هر یک از نامزدها

علاوه بر شکایتهای مشترک فوق‌الذکر، شکایتهای دیگری نیز بصورت مستقل توسط هر یک از نامزدهای محترم عنوان شد که بدین شرح است:

الف) شکایتهای اختصاصی آقای کروی

1- قطع سیستم پیامک تلفن همراه در روز انتخابات

آقای کروی در نامه 88/3/25 خود، قطع سیستم پیامک را از جمله تخلفات روز رأی‌گیری دانسته و با استناد به آن، ابطال انتخابات کل کشور را خواستار شده‌اند. در این خصوص توجه به این نکته ضروری است که قطع سیستم پیامک تأثیری در روند سلامت انتخابات یعنی حضور و رأی دادن مردم ندارد، گواه این امر حضور آگاهانه چهل میلیونی مردم در انتخابات به رغم قطع سیستم پیامک است. علاوه آنکه این ایراد از اساس ارتباطی به موضوع انتخابات ندارد و در انتخابات ادوار گذشته فقدان

سیستم پیامک موجبی برای تخلف در امر انتخابات تلقی نشده است.

2- فعالیت اداره ثبت احوال در روز جمعه

رئیس ستاد آقای کروی در تاریخ 88/3/25 طی نامه شماره 6014 به تعدادی از تخلفات انتخاباتی در روز 22 خرداد اشاره نمود که بخش عمده آنها در قسمت شکایتهای مشترک پاسخ داده شد. از جمله موارد ذکر شده در این نامه بعنوان تخلف انتخاباتی و دلیل بر لزوم ابطال انتخابات کل کشور، فعالیت اداره ثبت احوال شهر دیواندره در روز رأی‌گیری است. در این خصوص به این توضیح اکتفا می‌شود که براساس رویه معمول در تمامی انتخاباتهای قبلی و بمنظور ایجاد تسهیلات بیشتر برای کسانی که قصد عکس‌دار نمودن شناسنامه خود را دارند و یا متقاضی دریافت شناسنامه المثنی هستند، سازمان ثبت احوال کشور به تمامی واحدهای تابعه خود دستور فعالیت تمام‌وقت و بدون تعطیلی صادر می‌نماید. از این رو اصل این امر قانونی و براساس وظیفه ذاتی ثبت احوال و بمنظور تسهیل شرکت و حضور گسترده‌تر مردم در انتخابات است. صرف نظر از این امر، اساساً فعالیت یک اداره تحت هر عنوان در روز انتخابات در شهر دیواندره دلیلی بر تخلف انتخاباتی تلقی نمی‌شود تا بتوان به استناد آن ابطال انتخابات کل کشور را تقاضا نمود.

ب) شکایت اختصاصی آقای میر حسین موسوی

تعداد صندوق‌های سیار: بر اساس ماده 50 قانون انتخابات ریاست جمهوری، تشکیل شعب سیار اخذ رأی در مراکز بخش، شهرستان و نیز مناطق صعب‌العبور جزء اختیارات هیأت اجرایی است و این امر در تمامی انتخابات قبلی نیز وجود داشته است. بخشی از صندوق‌های سیار در مناطق دور

افتاده و صعب‌العبور بکارگرفته می‌شود اما بخش قابل توجه این صندوق‌ها همیشه در شهرها و در اماکنی مثل پادگان‌ها، زندان‌ها، بیمارستان‌ها و ... مورد استفاده قرار می‌گیرد. افزون بر این، تعدادی از صندوق‌های سیار بعنوان کمک به حوزه‌های اخذ رأی که با تراکم جمعیت ناشی از استقبال رأی‌دهندگان مواجه است، اعزام می‌شوند. این موضوع امری قانونی است که قانون‌گذار در ماده 50 قانون انتخابات بدان تصریح نموده است. براساس همین قانون ضروری است که شورای نگهبان در خصوص تمامی صندوق‌های سیار اظهارنظر نموده و موافقت خود را با اعزام نماینده ناظر اعلام دارد. متأسفانه این موضوع ساده که از جمله نصوص مصرح در قانون انتخابات است به هر دلیلی مورد توجه قرار نگرفته و استفاده از صندوق‌های سیار در شهرها و یا نزدیک صندوق‌های ثابت را جزء تخلفات قلمداد نموده‌اند، حال آنکه به دلیل پیش گفته، این موضوع نه تنها تخلف نیست بلکه تکلیفی قانونی برای مجریان انتخابات است.

ج) شکایت اختصاصی آقای محسن رضایی

در ابتدا لازم است در خصوص شکایت و نیز انصراف آقای محسن رضایی از پیگیری شکایت‌های مطروحه مطالبی به استحضار مردم شریف ایران برسد:

آقای محسن رضایی پس از برگزاری انتخابات با ارسال سه نامه، شکایت‌هایی را از روند برگزاری انتخابات دهمین دوره ریاست جمهوری به شورای نگهبان ارائه نمود. دو مورد از این شکایت‌ها در فرجه سه روزه قانونی و یک مورد پس از انقضاء مهلت واصل شد. همچنین ایشان در روز شنبه 30/3/88 با حضور در شورای نگهبان تقاضای بازشماری ده درصد (10%) آراء تمامی مراکز استان و نیز برخی شهرهای مورد نظر خود را نمودند که این تقاضا

بلافاصله مورد موافقت شوراي نگهبان قرار گرفت و مقرر شد آقاي محسن رضائي نمايندگان خود را جهت بازشماری معرفي نمايند. هرچند اين مهم با تأخير و کندي صورت پذيرفت اما در هر مرحله و به محض معرفي نماينده آقاي محسن رضائي، بازشماری در حوزه مورد نظر آغاز شد. مجموعاً آراء حوزه هاي اصفهان، کرمانشاه، خوزستان و فارس با حضور نمايندگان آقاي محسن رضائي، اعضاء هيأت اجرائي و ناظرين شوراي نگهبان بازشماری شد. (پيوستهاي شماره 53 و 54)

پس از پايان بازشماری آراء و عدم وجود مغايرت محسوس بين آراء اعلامي و نتايج بازشماری، آقاي محسن رضائي در تاريخ 88/4/2 با ارسال نامه شماره 01332/م انصراف خود از پيگيري شکايتهاي مطروحه را اعلام نمود.

لذا در اين گزارش صرفاً به تعداد شکايتها و گزارشهاي واصله از ستاد ايشان اشاره شده و نظر به انصراف ايشان، از شرح و پاسخ آن خودداري مي‌شود.

نظر نهايي شوراي نگهبان

در مورد نتيجه کلي و نهايي دهمين دوره انتخابات رياست جمهوري، مورخ جمعه 1388/3/22، بدینوسیله اعلام مي‌نمايد پس از آگهي عمومي اعلام شکايتها و اعتراضها نسبت به روند رأی‌گيري و برگزاري انتخابات، طبق ماده 80 قانون انتخابات رياست جمهوري علاوه بر مهلت قانوني دريافت شکايتها، در دوره تمدید پنج روزه نیز نسبت به دريافت شکايتها اقدام و متعاقب بررسيها و رسيدگيهاي دقيق و همه‌جانبه، از آنجا که بخش عمده‌اي از موارد اعلامي از مصاديق تخلف يا تقلب انتخاباتي خارج و بعضاً تخلفات مختصري بوده که وقوع آن در اغلب انتخابات مشهود و غيرقابل اعتناء است، سرانجام شوراي نگهبان با بررسي موضوع در جلسات عدیده و با وارد ندانستن شکايتها و اعتراضها، صحت انتخابات دهمين دوره رياست جمهوري را طبق ماده 79 قانون انتخابات رياست جمهوري مورد تاييد قرار داد.

شورای نگهبان فرصت را مغتنم شمرده ضمن تکریم حضور حماسی و فراگیر مردم در برگزاری شکوهمند دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری که با تجلی و ظهور جمهوریت نظام در کنار اسلامیت آن، برگ زرینی در تاریخ مردم سالاری دینی ایران اسلامی از خود بجا گذاشت، بر خود فرض می‌داند از تلاش همه جانبه وزارت محترم کشور، عوامل اجرایی، همچنین هیات‌های نظارت و رسانه‌های گروهی و بویژه از نامزدهای محترم که با حضور خود گرمی و رونق عرصه رقابت را فراهم آورده‌اند قدردانی نماید.

بِمَنِّهِ وَ كَرَمِهِ،
ان شاء الله